

OBSAH

I. NÁŠ ROK

Československá státní hymna - - - - -	5
Píseň míru — <i>F. Branislav</i> (Píseň dětství) - - - - -	9
Krásná hudba — <i>E. Petiška</i> (Martínkova čítanka a dvě klubička pohádek) - - - - -	10
Pastuší tobolka — <i>V. Nezval</i> (Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti) - - - - -	11
Do školy — <i>lidová</i> - - - - -	12
Vašíkova abeceda — <i>K. V. Rais</i> (Ze starší čítanky) - - - - -	12
Pekařův Tygr — <i>J. Kozíšek</i> (Děti z boudy) - - - - -	14
Čí je pes — <i>V. Osejevová</i> (Ze starší čítanky)	
Přeloženo z ruštiny - - - - -	16
Ach jo! — <i>J. Noha</i> (Cesta do Veselí) - - - - -	17
Tak jako jindy — <i>G. Danailov</i> (Malé a velké hry)	
Přeloženo z bulharštiny - - - - -	17
V mlze — <i>E. Petiška</i> (Stříbrné dobrodružství) - - - - -	19
Září — <i>J. Seifert</i> (Jaro sbohem) - - - - -	21
Hebounká vlákna babího léta — <i>B. Němcová</i> (Babička) - - - - -	22
Ohníček vesele praskal — <i>J. Lada</i> (Vzpomínky z dětství) - - - - -	23
Lidová slovesnost - - - - -	25
Odlet ptáků — <i>B. Němcová</i> (Babička) - - - - -	26
Melouny — <i>G. Alexejev</i> (Procházky s Leninem)	
Přeloženo z ruštiny - - - - -	27
Pozdní podzim — <i>M. Lukešová</i> (Bačkůrky z mechu) - - - - -	29
Pohádkové zimy — <i>V. Vančura</i> (Kubula a Kuba Kubikula) - - - - -	30
Mulisákův Bubáček — <i>J. Lada</i> (Bubáci a hashrmani) - - - - -	31
Lidová slovesnost - - - - -	33
Vánoční stromek — <i>M. Florian</i> (Třesky plesky) - - - - -	34
Toník nabírá uhlí — <i>O. Hejná</i> (Bubínek ze skla) - - - - -	35

Silvestrovská — <i>L. Feldek</i> (Rýmy a šprýmy)	38
Přeloženo ze slovenštiny	
Hokejista — <i>J. Kainar</i> (Nevídáno — neslycháno)	40
Správný kluk — <i>H. Šmabelová</i> (Karlínská číslo 5)	41
Zimní slunce — <i>M. Lukešová</i> (Bačkůrky z mechu)	43
Marnivost — <i>E. de Amicis</i> (Srdce) Přeloženo z italštiny	43
Smutné naučení — <i>J. Noha</i> (Cesta do Veselí)	45
Železo — <i>W. Broniewski</i> (Z polské čítanky)	
Přeloženo z polštiny	45
Dva generálové — <i>M. Majerová</i> (Veselá kniha pohádek)	46
Lidová rčení	49
Dům Dvou Sluncí — <i>Z. Kriebel</i> (Za oknem laterna magika)	49
Podívejte se jen na ty pupeny — <i>K. Čapek</i> (Kalendář)	52
Sněženky — <i>S. Vangeli</i> (Gugu a zázraky) Přeloženo z ruštiny	53
Matce — <i>J. Neruda</i> (Knihy veršů)	55
Vonička — <i>H. Vrbová</i> (Časopis Sluníčko)	56
Chlapecek Václav — <i>D. Mrázková</i> (Auto z pralesa)	56
Tráva — <i>J. Noha</i> (Okénko do nebe)	59
Jarní písnička — <i>J. Brukner</i> (Časopis Mateřídouška)	60
Přiletěli čápi — <i>J. Š. Baar</i> (Hanýžka a Martínek)	61
Májová písnička — <i>V. Majakovskij</i> (Ze sovětské čítanky)	
Přeloženo z ruštiny	64
Rudoarmeji — <i>M. Florian</i> (Verše)	65
Jen tak do vzduchu — <i>V. Frýbová</i> (Časopis Sluníčko)	66
Holoubek — <i>J. Čarek</i> (Ráj domova)	67
Pionýrský šátek — <i>F. Branislav</i> (Píseň dětství)	68
Dárek moře — <i>K. Brenková</i> (Bílé vrány)	
Přeloženo ze slovinštiny	69
Vozík — <i>M. Rázus</i> (Maroško) Přeloženo ze slovenštiny	70
Brankářské rozpočítadlo — <i>V. Dvořáčková</i> (Uletělo čapí pero)	72
Víte — nevíte — <i>J. Havel</i> (Člověče, nemrač se)	73
Barevné pentličky — <i>V. Čtvrtek</i> (Čtyři Breberkos)	74
Léto v horách — <i>J. Strnadel</i> (Rok pod horami)	76
Lidová slovesnost	78
Jak jsme hlídali třešně — <i>J. Herben</i> (Když velcí byli malí)	79
Letní noc — <i>J. Neruda</i> (Písně kosmické)	80

Kosmonauti — <i>M. Válek</i> (Do Tramtárie)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	81
Republika dětí — <i>V. a Z. Adlovi</i> (Vyprávění o veliké zemi)	82
Nádherné zoo — <i>B. Říba</i> (Divoký koník Ryn)	84
Krásná hra — <i>R. L. Stevenson</i> (Přeloženo z angličtiny pro časopis Sluníčko)	87

II. NAŠE ČETBA

Pobádky

Krásné pohádky — <i>B. Němcová</i> (Babička)	91
Pohádka ze scénáře — <i>O. Hofman</i> (Malá mořská víla)	92
Kocour v botách — <i>Ch. Perrault</i> (Pohádky)	
Přeloženo z francouzštiny - - - - -	96
O dvanácti měsíčkách — <i>B. Němcová</i> (Báchorky a pověsti)	100
Pták Ohnivák a liška Ryška — <i>K. J. Erben</i> (České pohádky)	107
Kouzelník Magiáš — <i>K. Čapek</i> (Devatero pohádek)	118
Jak se Cipísek narodil — <i>V. Čtvrtek</i> (Cipísek)	121

Pověsti a bajky

O Bivoji — <i>A. Jirásek</i> (Staré pověsti české)	125
Chropyň — <i>E. Petiška</i> (Čtení o hradech)	129
O Jánošíkovi — <i>M. Rázusová-Martáková</i> (Junácký zápas)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	133
Orel zachránce — <i>M. Ďuríčková</i> (Dunajská královna)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	138
Lišák a hrozny — <i>Ezop</i> (Ezopovy bajky) Přeloženo z řečtiny	140
Cizí peří — <i>Ezop</i> (Ezopovy bajky) Přeloženo z řečtiny	141
Osel a pes — <i>A. Mickiewicz</i> (Bajky) Přeloženo z polštiny	142
O mluvícím stromě — <i>I. Olbracht</i> (O mudrci Bidpájovi a jeho zvířátkách)	144

Dobrodružné příběhy

Hlad — <i>E. Štorch</i> (Lovci mamutů)	148
Bez přístřeší — <i>D. Defoe</i> — <i>J. V. Pleva</i> (Robinson Crusoe)	152
První úlovek — <i>J. London</i> (Bílý tesák) Přeloženo z angličtiny	157

Umínělec — <i>E. T. Seton</i> (Moji známí z divočiny)	
Přeloženo z angličtiny - - - - -	159
Jeník pomáhá příteli — <i>F. Flos</i> (Lovci orchidejí)	161
Lest — <i>K. Nový</i> (Potulný lovec)	163
Škůdce — <i>R. Moric</i> (Po lesných chodníkoch)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	165
Dravec v carské kožešině — <i>J. Kozák</i> (Na lovu v Bambujce)	169

Příběhy ze života dětí

Heidi se probudila — <i>J. Spyriová</i> — <i>B. Říba</i> (Heidi, děvčátko z hor)	175
Na farských třešních — <i>F. Král</i> (Jano)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	177
Frantík to tak nenechá — <i>V. Řezáč</i> (Poplach v Kovářské uličce)	180
Porada štábu — <i>A. Gajdar</i> (Timur a jeho parta)	
Přeloženo z ruštiny - - - - -	184
Uvidím tátu — <i>V. Goljavin</i> (Náš táta) Přeloženo z ruštiny	187
Pravý chléb — <i>N. Pečorskij</i> (Dobrodružství v tajze)	
Přeloženo z ruštiny - - - - -	190
Zuzka — <i>B. Říba</i> (Klouček Smítko)	196
Už nejsem nejlepší — <i>N. Tanská</i> (Mámo, udělej jiné ticho)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	199

Poezie

Lidová říkadla - - - - -	204
Rozpočítadlo — <i>J. Kainar</i> (Nevidáno — neslycháno)	206
Lidové ukolébavky - - - - -	207
Poučení synovské — <i>F. Halas</i> (Dětem)	208
O skleněné skřínce — <i>Z. Kriebel</i> (Koulej se, sluníčko, kutálej)	208
Akvárium — <i>J. Navrátil</i> (Ze slovenské čítanky)	209
Zlatá ryбка — <i>J. Hanzlík</i> (Princ a želva)	210
Hra na jména — <i>M. Lukešová</i> (Bačkůrky z mechu)	211
Zvoneček — <i>V. Nezval</i> (Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti)	211

Páv — <i>V. Nezval</i> (Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti) - - - -	212
Pohádka — <i>V. Nezval</i> (Manon Lescaut) - - - - -	213
Kolik je sluníček — <i>F. Hrubín</i> - - - - -	214
Silen buď — <i>J. V. Sládek</i> (Planá růže, vonný květ) - - - - -	217

Uměleckonaučná četba

Meteority a mamuti — <i>L. Souček</i> (Velké otazníky) - - - - -	219
Cestující kovář — <i>A. Branald</i> (Dědeček automobil) - - - - -	221
Papoušek na rožni — <i>F. A. Elstner</i> (Dobrodružnou stezkou) - - - -	224
Požírač špíny — <i>L. Švibrán</i> (Nenápadní společníci)	
Přeloženo ze slovenštiny - - - - -	226
Budou elektromobily? — <i>F. A. Elstner</i> (Motorové opojení) - - - -	228
Stopky — <i>J. Doubek</i> (Co je uvnitř) - - - - -	229
To je nespportovní — <i>V. Houška</i> (Jak s tím pohnu) - - - - -	230
Z prvních letů — <i>E. Čihák</i> (Jak jsem létal a padal) - - - - -	232
Raketou do vesmíru — <i>K. Pacner</i> (Ze starší čítanky) - - - - -	233
Můj první vrchol — <i>R. Kuchař</i> (Deset velkých stěn) - - - - -	236
Klavírista — <i>I. Hurník</i> (Struny, klapky, paličky) - - - - -	238
O zlatou medaili — <i>O. Pavel</i> (Pohádka o Raškovi) - - - - -	240
Krásná je naše zem — <i>J. Glazarová</i> (Ze starší čítanky) - - - - -	244

III. PAMĚTNÍ LÍSTKY

Lístky z kalendáře — <i>J. Fučík</i> (Čtení o českých umělcích a buditelích) - - - - -	250
Fidlovačka — <i>F. Kozík</i> (Miláček národa) - - - - -	251
Jak tatínek maloval — <i>M. Svobodová-Alšová</i> (U nás doma) - - - -	255
Bedřich Smetana — <i>I. Hurník</i> (Struny, klapky, paličky) - - - -	257
Mé malířské začátky — <i>J. Lada</i> (Vzpomínky z dětství) - - - - -	258
Špalíček pohádek — <i>F. Hrubín</i> (Špalíček pohádek) - - - - -	259
Jak ho znali (Klement Gottwald ve vzpomínkách a dokumentech) - - - - -	262